

МУГАЛЛИМ ҲӘМ ҮЗЛИКСИЗ БИЛИМЛЕНДИРИҮ

ISSN 2181-7138

№ 1 / 1 2021 жыл

Илимий-методикалық журнал

Редактор:
A. Тилегенов

Редколлегия ағзалары:
Максет АЙЫМБЕТОВ
Нагмет АЙЫМБЕТОВ
Кенесбай АЛЛАМБЕРГЕНОВ
Дилшодхұжа АЙТБАЕВ
Өсөрбай ЭЛЕУОВ
Асқар ДЖУМАШЕВ
Кенесбай Даулетяров
Гүлнара ЖУМАШЕВА
Батырбек КАЙПБЕРГЕНОВ
Амангелди КАМАЛОВ
Сарсен КАЗАХБАЕВ
Гулмира КАРЛЫБАЕВА
Сабит НУРЖАНОВ
Уролбой МИРСАНОВ
Арзы ПАЗЫЛОВ
Зухра СЕИТОВА
Айдын СУЛТАНОВА
Тажибай УТЕБАЕВ
Ризамат ШОДИЕВ
Ойбахор ШАМИЕВА
Бекзод ХОДЖАЕВ
Дўстназар ХИММАТАЛИЕВ
Гулрухсор ЭРГАШЕВА

Шөлкемлестириүшилер:
Қарақалпақстан Республикасы
Халық билимлендіриү
Министрлігі, ӨЗПИИ
Қарақалпақстан филиалы

Өзбекстан Республикасы
Министрлер Кабинети
жанындағы Жоқарғы
Аттестация Комиссиясы
Президиумының 25.10.2007
жыл (№138) қарары менен
дизимге алынды

Қарақалпақстан Баспа сөз ҳәм
хабар агентлиги тәрепинен
2007-жылы 14-февральдан дизимге
алынды №01-044-саналы гүйалық
берилген.
Мәнзил: Нөкис қаласы,
Ерназар Алакөз көшеси №54
Тел.: 224-23-00
e-mail: uznipnkf@mail.uz,
mugallim-pednauk@mail.uz
www.mugallim-uziksiz-bilim.uz

Журналга келген мақалаларға жеүап қайтарылмайды, журналда жетрояланған мақалалардан
алынған үзиндилер «Мугаллим ҳәм үзлиksiz bilimlenediриү» журналынан алыны, деп корсетилиғи
шарт. Журнала 5-бет колеміндеғи материаллар еки интервалда TIMES NEW ROMAN шириф-
тіндеге электрон версиясы менен бирге қабыл етіледи. Мақалада көлтирилген мәглүмәттердеге автор
жекуапкер.

МАЗМУНЫ

БАСЛАЎЫШ КЛАСС, МЕКТЕПКЕ ШЕКЕМГИ ТӨРБИЯ

Mardonov Sh.Q., Abdullayev A.A. Maktabgacha ta'lim muassasasi va maktab hamkorligi	4
Mahmudova D.B. Maktabgacha ta'limda qo'llaniladigan o'yinlar va ularni tashkil etish metodikasi	8
Shanasirova Z.Yu. Xalq og'zaki ijodi namunalari vositasida maktabgacha yoshdagি bolalarini ma'naviy-axloqiy tarbiyalash hamda nutqini rivojlantirish	13
Abdullayeva M.Dj. Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarning estetik rivojlanishidagi o'ziga xos xususiyatlар	17
Narimbayeva L.K. Maktabgacha yoshdagи bolalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalashda xalq og'zaki ijodi namunalaridan foydalanishning ahamiyati	20
Nosirova R.X. Maktabgacha ta'lim muassasalarida musiqa ta'limi va tarbiyasining mohiyati	22
Kolmatova S.K. Maktabgacha ta'lim muassasalarida iqtisodiy tarbiya berishda Sharq mutafakkirlari fikrlaridan foydalanish ahamiyati	26
Maripova N.H. Maktabgacha ta'lim muassasalarida iqtisodiy tarbiya	28
Sanakulova A.R. Maktabgacha ta'lim muassasalarini rahbarlarida huquqiy tarbiyanı rivojlantirish	31
Teshabayeva Z.S. Maktabgacha ta'lim muassasalarida ekologik tarbiya maqsadi	34
Nasirova Z.X. O'yin turlari: ijodiy o'yinlar, qoidalı o'yinlar, milliy o'yinlarning o'ziga xos xususiyatlari	38
Shanasirova Z.Yu. Maktabgacha yoshdagи bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashning ahamiyati	43
Jo'raboyev A.B. Maktabgacha ta'lim tizimida ma'naviy qadriyatlarini singdirish amaliyoti	48
Abdullayev A.A. Maktabgacha ta'lim muassasalarida rahbarlik qilish va tashkil etishning zamonaviy usullari	51
Achilova M.S. Maktabgacha ta'lim muassasalarida estetik tarbiyaning mazmuni	55
Ochilov F.I., Xusanova N.B. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida kasbiy pedagogik kompetentsiyalarni shakllantirish talablari	58
Narimbetova Z.A., Asqarova N.J. Boshlang'ich sinf matematika darslarida didaktik o'yinlarning ahamiyati	62
G'ulomova X. Boshlang'ich sinf o'qish darslarida maqollar estetikasi	67
Умарова З.А. Бошлангич таълимда педагогик жараён	70
Жабборова О.М., Сайдғаниева З.С. Бошлангич таълим педагогикаси: мазмун ва моҳият	74
Quzmanova G.B., Ergasheva M.E. Umumiy o'rta ta'lim maktabalarida ota-onalar yig'ilishini samarali tashkil etish	78
Мамадалиев К.Р. Бошлангич таълим йўналиши ўкув фанлари тузилмаси ва замонавий ўкув адабиётларини яратиш принциплари	80
Тожибоева Г.Р., Крымская Э. Проблемы развития творческих способностей в процессе становления будущего учителя начальных классов	86

ТИЛ ХЭМ ӘДЕБИЯТ

Матчонов С., Холиқулова Ф. Ўқувчиларнинг нуткий кўнижмаларини шакллантириша матннинг лингводидактик таҳлили	91
Шерматова У.С., Жабборова О. М. Самостоятельное чтение и интерпретация правды жизни	95

БАСЛАЎЫШ КЛАСС, МЕКТЕПКЕ ШЕКЕМГИ ТӘРБИЯ

МАКТАБГАЧА ТА'ЛИМ МУАССАСАСИ ВА МАКТАБ ГАМКОРЛIGI

Mardonov Sh.Q.

TVChDPI Maktabgacha va boshlang'ich ta'lif fakulteti dekani, p.f.d., prof.

Abdullayev A.A.

TVChDPI Maktabgacha ta'lif kafedrasи mudiri, dotsent.

Tayanch so'zlar: tarbiya , ta'lif, faoliyat, bolalar, yosh, o'yin, qonun.

Ключевые слова: воспитание, образование, деятельность, дети, возраст, игра, право.

Key words: upbringing, education, activity, children, age, play, law.

Maktabgacha ta'lif uzlusiz ta'lif tizimining boshlang'ich bosqichi hisoblanadi va O'zbekiston Respublikasining «Ta'lif to'g'risida»gi, «Kadrlar tayyorlash milliy dasturi» to'g'risidagi Qonun talablari asosida tashkil etiladi.

Maktabgacha ta'lif sog'lom, har tomonlama yetuk bolalarni tarbiyalash uchun zarur tashkiliy, uslubiy, psixologik, pedagogik shart-sharoit yaratadi, bolalarni mактабда мунтазам ravishda ta'lif olishga tayyorlash ota-onalarga yordam beradi. So'ngi yillarda maktabgacha ta'lif tizimini takomillashtirish, ta'lif tarbiya mazmuni shakli vosita va metodlarini yangilashga alohida e'tibor berilmоqda.

MTMdа bolalarni bilim, ko'nikma va malakalari har o'quv yili yakunida nazorat mashg'ulotlar orqali tekshirilib boriladi. 6-7 yoshdagи bolalarning maktabga tayyorgарlik darajasi ushbu davlat talablari ko'rsatkichlari asosida tekshiriladi.

Tayyorlov guruhi bolalarini maktabda o'qishga tayyorlash muhim o'rinni egallaydi. U maktabgacha bolalikni yakunlaydi va maktabda o'qishga o'qituvchi bosqich hisoblanadi. Ayni shu davrda bolalar xulq-atvori, faoliyatida ularning aqliy, ma'naviy-irodaviy va ko'tarinkи sohalariga aloqador keyingi o'qitishlar uchun muhim bo'lgan xususiyatlar faol shakllanib boradi. Tayyorlov guruhi tarbiyachisining asosiy e'tibori barcha bolalarning maktabgacha ta'lif dasturida nazarda tutilgan mazmunni to'liq egallab olishlariga qaratiladi, chunki bu mактаб ta'lifiga to'laqonli tayyorlashning majburiy sharti hisoblanadi. Bolalarni maktabga tayyorlash vazifalaridan kelib chiquvchi katta guruhlardagi pedagogik jarayon o'ziga xosdir. Bu o'ziga xoslik mактабning ta'lif-tarbiya ishlарidan nusxa ko'chirishgina emas, balki bolalarning ularda maktabda muvaffaqiyatl o'qitish uchun zarur bo'ladigan sifatlarni og'ishmay shakllantirishga yo'llangan faoliyat va xulq-atvorlarini maxsus tashkil etilishidadir.

Tayyorlov guruhiga kelganda bolaning har xii faoliyatlarida: o'z-o'ziga xizmat qilishda, navbatchi likda, tabiat qo'ynidagi mehnatida mustaqil namoyon bo'la boshlaydi. Boladagi mustaqillik va taskilotchilik qobiliyat tarbiyachining bevosita rahbarligida ularning hamma faoliyatlarida shakllantirilib boriladi.

Jismoniy tarbiya dasturini bajarish umumiy vazifalarni amalga oshirish bilan bir qatorda, bolalarda ertalabki badantarbiya va jismoniy mashg'ulotlarni bajonidil bajarish, o'z harakatlarini takomillashtirishga xohish tarbiyalanadi. Shuning uchun bolaning jismoniy, aqliy faolligini va ish qobiliyatini o'stiruvchi harakat faolligini rivojlantirish kerak. Tayyorlov guruhi bolalarini mактабда o'qishga tayyorlash muhirni o'rinni egallaydi. U mактабгача bolalikni yakunlaydi va mактабда o'qishga o'tuvchi bosqich hisoblanadi. Ayni shu davrda bolalar xulq-atvori, faoliyatida ularning aqliy, ma'naviy-irodaviy va ko'tarinki sohalariga aloqador keyingi o'qitishlar uchun muhim bo'lgan xususiyatlar faol shakllanib boradi.

Tayyorlov guruhi tarbiyachisining asosiy e'tibori barcha bolalarning mактабгача ta'lим dasturida nazarda tutilgan mazmunni to'liq egallab olishlariga qaratiladi, chunki bu mактаб ta'lимiga to'laqonli tayyorlashning majburiy sharti hisoblanadi. Bolalarni mактабга tayyorlash vazifalaridan kelib chiquvchi katta guruhlardagi pedagogik jarayon o'ziga xosdir. Bu o'ziga xoslik mактабning ta'lим-tarbiya ishlariдан nusxa ko'chirishgina emas, balki bolalarning ularda mактабda muvaffaqiyatlari o'qitish uchun zarur bo'ladigan sifatlarini og'ishmay shakllantirishga yo'llangan faoliyat va xulq-atvollarini maxsus tashkil etilishidadir.

Tayyorlov guruhi kelganda bolaning har xil faoliyatlarida: o'z-o'ziga xizmat qilishda, navbatchilikda, tabiat qo'ynidagi mehnatida mustaqil namoyon bo'la boshlaydi. Boladagi mustaqillik va tashkilotchilik qobiliyati tarbiyachining bevosita rahbarligida ularning hamma faoliyatlarida shakllantirilib boriladi.

Jismoniy tarbiya dasturini bajarish umumiy vazifalarni amalga oshirish bilan bir qatorda, bolalarda ertalabki badantarbiya va jismoniy mashg'ulotlarni bajonidil bajarish, o'z harakatlarini takomillashtirishga xohish tarbiyalanadi. Shuning uchun bolaning jismoniy, aqliy faolligini va ish qobiliyatini o'stiruvchi harakat faolligini rivojlantirish kerak. To'g'ri tashkil etilgan sayri bolalarni ng jismoniy rivojlanishida muhim o'rinni tutadi.

Tarbiyachi bolalarning normal uvlashi va ovqatlanishini ta'minlash bo'yicha g'amxo'rlik qilib boradi. Ta'lим berish uslublaridagi izchillikning muhim sharti bolalarning bilim, malaka va ko'nikmalarini ongli egallab olishlariga erishish, bog'chada va mактабda ularning aqliy qobiliyatlarini va ijodiy faoliyklarini o'stirishdi r. MTMi va mактабning boshlang'ich sinfida qo'llani ladigan juda ko'p usullar bir xil bo'lib, ular bolalarning aqliy, axloqiy-irodaviy rivojlanishlarini yaxshilashga qaratil gan, shu bilan birga ularning yangi mazmundagi bilimlarni egallashga, amaliy faoliyatga, bilishga qiziqishimi oshirib, o'qituvchi bilan dars jarayonida yuzaga keladigan munosabatlar ning murakkabroq shakllarini egallab olishlarga yordam beradi.

Tarbiyachining mashg'ulotlar jarayonida bolalarning amaliy faoliyatlariga, bilish jarayoniga bunday raxbarlik qilishi mактаб va MTM o'rtasidagi ta'lим usulidagi izchillikning asosini tashkil etadi.

Maktabdagagi dars, MTMidagi mashg'ulot bir muncha o'ziga xos xususiyatlarga ega, shu bilan birga ta'liming tashkiliy asosda olib borilishida esa umumiylik sezilib turadi. Mashg'ulot va darslarning mazmuni aniq dastur asosida olib borilishi, aniq belgilangan vaqt ajratilishi, pedagogning rahbarlik roli, ta'liming ilmiy asoslangan metod va usullaridan foydalaniш, ta'lим berish jarayonida bolalarda o'quv faoliyati elementlari, o'z xulqini ixtiyoriy boshqarish qobiliyati, ma'lum maqsadga qaratilgan aqliy ish bilan shug'llanish qobiliyati tarbiyalab boriladi. Bular hammasi bolani mактаб ta'lимiga faol kirishib ketishga tayyorlaydi.

Shunday qilib, MTMlari bilan mактаб o'rtasida ta'lим-tarbiya ishidagi izchillik bola shaxsini aniq maqsad bilan har tomonlama rivojlanirib borish imkonini yaratadi.

Maktabgacha ta'lif muassasasi va maktab o'rtasidagi aloqa ikki yo'nalishda olib boriladi:

1. Maktabgacha ta'lif muassasasi bilan maktabning pedagoglar jamoasi o'rtasidagi aloqa.

2. Maktabgacha ta'lif muassasasi bolalari va boshlang'ich sinf o'quvchilarini bir-birlariga yaqinlashtirish.

Maktabning boshlang'ich sinf o'quvchilari katta va tayyorlov guruhlari olib boriladigan ishlari mazmuni bilan tanishib boradilar va maktabda ta'lif berishda bolalar egallagan bilim, malaka va ko'nikmalarga asoslanadilar.

MTM bilan maktab pedagoglarining o'zaro aloqa o'rnatishlaridan ko'zlangan asosiy maqsad bolalarni zamон talabiga javob beradigan darajada maktab ta'lifiga tayyorlash uchun o'quv tarbiyaviy ishlari bo'yicha maktab bilan maktabgacha ta'lif muassasasi o'rtasida mustaxkam aloqa o'rnatish, bolalarning maktabda muvaffaqiyatli o'qib ketishlari uchun MTMsni va maktabda olib bori layotgan ta'lif tarbiyaviy ishlarni chuquq tahlil qilib, bu sohada yuqori natijalarga erishishdir.

Maktabgacha ta'lif muassasasi bilan maktab o'rtasidagi aloqaning mazmuni va shakkllari yuqoridagi vazifalarga qarab belgilanadi.

MTMs bilan maktab pedagogik tashviqot, metodik va amaliy masalalar yuzasidan bir-biri bi lan aloqa bog'laydi. Pedagogik tashviqot ishlari MTMs bilan maktabga tayyorlov guruhi tarbiyachisining va biringchi sinf o'qituvchisini MTMning maktabga tayyorlov guruhi da va biringchi sinfda olib boriladigan ta'lif im-tarbiyaviy ishlar vazifasi bilan tanishirishni, maktabga tayyorlov guruhi va I sinf dasturi mazmuni, tayyorlov guruhi i bolalari va maktabdagisi 1 sinf o'quvchilarining o'ziga xos xususiyatlarni o'rganishni taqozo etadi. Mana shunday usulda ish olib bori lganda o'qituvchi va tarbi yachilar maktabni 1 sinf va MTMni tayyorlov guruhidagi bolalarga xos bo'lgan yosh xususiyatlarni, ularning ruhiy tabiatini, aqliy va ijtimoiy rivojlanishlarni tushunib, ularni maktabga tayyorlov masalalarini yaxshiroq anglab olishlarida yordam beradi.

Bu maqsadni amalga oshirishda maktabgacha ta'lif muassasasi bilan maktab o'rtasida quyidagicha konkret aloqa shakkllari o'rnatiladi: o'qituvchi va tarbiyachilar bolalarni maktabga tayyorlash va uzviylik masalalari bo'yicha, bolalarni maktabga tayyorlash bo'yicha birgalikda o'tkaziladigan tadbirlarning mosligini muhokama qilish uchun seminar, pedagogik kengashlarda qatnashish, shuningdek bolalarning yosh xususiyatlarni, ularning MTMdan maktabga o'tishlaridagi ruhiy qiyinchiliklar, maktab sharoitiga qiyalmay moslashishlari yordam beruvchi omillar bo'yicha tarbiyachi va o'qituvchilar tomonidan tayyorlangan leksiylar orqali tajriba almashuv va boshqalar kiradi.

Maktabgacha ta'lif muassasasi bilan maktab o'rtasidagi uzviy aloqaning pedagogik vazifasi MTMning tayyorlov guruhi va maktabning 1-sinfida olib boriladigan ta'lif tarbiyaviy ishlarni amalga oshiradigan faoliyat shakkllari va usullari bilan o'zaro tanishishni taqozo etadi.

Maktabgacha ta'lif muassasasi bilan maktab o'rtasidagi aloqaning amaliy vazifasi, shundan iboratki, bir tomonidan, o'qituvchi MTMning tayyorlov guruhiiga borib o'zining bo'lajak o'qituvchilari bilan tanishib boradi, ikkinchi tomonidan tayyorlov guruhi tarbiyachilari o'zlarining sobiq tarbiyalanuvchilarini biringchi sinfda qanday o'qiyotganimi o'rganib boradilar. Bolalarni maktabga kuzatishda har bir bolaga aniq tavsifnomaga beriladi.

Bu tavsifnomada tarbiyachi har bir bolaning rivojlanishidagi o'ziga xos xususiyatlarni ochib beradi, bu o'qituvchiga bola bilan munosabatda bo'lganda pedagogik nuqtai nazaridan to'g'ri yondashishda yordam beradi. Tarbiyachi ham o'z navbatida 1- sinfga

borgan bolalari bilan izchil ravishda aloqa bog'lab boradi, darslarda bevosita qatnashib qanday o'qiyotganlari, xulqi, o'qishdagi muvaffaqiyatsizliklari sababini o'qituvchidan so'rash orqali ham aniqlab boradi. Bular hammasi tarbiyachini bolalar bilan olib borgan ta'lif tarbiyaviy ishidagi yutuq va kamchiliklarni bilib olishga imkon yaratadi.

Tarbiyachi va o'qituvchilar ilg'or tajribalarni tarqatish, tashviqot, targ'ibot qilish maqsadida shahar, rayon konferensiylarida qatnashib fikr al mashadilar.

Maktabgacha ta'lif muassasasi bilan mактаб o'rtasidagi узвиyyaloqa samarali bo'lishi uchun quyidagi shartlarga rioya qilish lozim. MTM bilan mактаб o'rtasidagi aloqa izchil amalga oshirib borilishi, u uzoq muddatga mo'ljallangan bo'lishi, amalga oshiriladigan ishlar, hal etiladigan masalalar rejali tusda bo'lishi zarur.

Hamkorlik asosini bиргаликда ishslash bo'yicha tuzilgan istiqbol rejasiga tashkil etib, unda o'zarloqaning bosh vazifasi, mazmuni, ish shakllari, vaqt, bajarish uchun javobgar shaxslar ko'rsatilishi lozim.

Maktab bilan MTM yil davomida mana shunday aloqa o'rnatish borishi natijasida ta'lif tarbiyaviy ishlar yaxshi natija beradi.

Bolalarni mактаб o'quvchilariga yaqinlashtirish shakllari ham xilma-xil: maktabga ekskursiya uyuştirish, mактаб muzeysi, sinf xonasiga, kutubxona, ustaxonaga borish, bиргалидаги mashg'ulotlar, bayram ertaliklari, musiqa-badiiy kechalar o'tkazish, rasmlar hamda loy plastilindan yasalgan o'yincholar ko'rgazmasini tashkil etish va boshqalardir.

Ta'limga tarbiyalovchi va rivojlantiruvchi xususiyati hozirgi zamon ta'limga xos prinsipdir. Bu bolalardagi bilimga qiziq ish va bilsiz jaryonlarini rivojlantiradi. Buning uchun bolalarga beriladigan bilim, malaka, ko'nikmala ma'lum izchillik bilan takomillashtirilib boriladi. Natijada bolalar kattalarning ko'rsatmasi va namunasi bo'yicha ish-harakatlarni bajarishga, oldin egallagan bilimlarini yangi faoliyatda qo'llashga, o'zining xulqi, ishi, hatti-harakatini nazorat qilish va to'g'ri baholashga o'rganib boradilar.

Bolalarda topshiriqqa ongli munosabat shakllanadi. Tarbiyachining tushuntirish va ko'rsatmalarini diqqat bilan tinglash, o'z ishida yaxshi natijaga intilishi, ma'lum tezlik va izchillikda diqqat bilan ishslash malakasi shakllanadi, ish qobiliyati ortadi.

Tarbiyachi mashg'ulot paytida har bir bolaning diqqati, tafakkuri, xotirasi, bilim va malaka darajasidagi o'ziga xos xususiyatlami e'tiborga oladi.

Ta'lif jarayoniga alohida yondoshish aqliy vazifalarni, ularni bajarish usullarini murakkablashtirib borishni sekin-asta amalga oshirishni taqozo etadi. Masalan, bola biror narsani o'zicha hikoya qilib bera olmasa, tarbiyachi unga mavzuga doir reja beradi, keyinchalik ishni mustaqil bajarishni topshiradi. Alohida yondoshish orqali tortinchoq, sust bolalar faollashtirib boriladi, materialni yaxshi o'zlashtiradigan bolalarga topshiriq murakkablashtiriladi.

Demak, maktabga tayyorlov guruhida qo'llaniladigan metodlarning o'ziga xos tomoni bor. Ko'rgazmali metodlar bu erda faqat harakat usulida ishlatilmay, shu bilan birga bolalarning fikrlash faol iyatini faollashtirish uchun ham qo'llaniladi.

Masalan, manzarali rasm chizish mashhug'ulotida namunan ko'rsatishdan mashg'ulotning boshida xotirani, xayol obrazini jonlantirish uchun foydalananladi, mashhug'lotning oxirida esa o'zining bajargan ishini, rasmni to'g'ri bajarganini tekshi rish uchun namuna bilan taqposligi ko'rish maqsadida foydalananladi.

Bilimlarni bolalar puxta o'zlashtirib olshilari, ta'lif jarayonini faollashtirish maqsadida amaliy va o'yin metodlarini ko'rgazmali metod bilan to'g'ri qo'shib olib borishda og'zaki metod katta ahamiyatga ega. O'yin metodlari, ayniqsa didaktik o'yinlar metodi ham o'z ahamiyatini yo'qotmaydi. Chunki ta'lif o'yinlar, ayniqsa didaktik o'yinlar orqali olib

borilgan bolalar o'quv vazifasini yaxshiroq anglab oladilar, bu ulardag'i ixtiyoriy diqqatni oshiradi, faoliyatni faollashtirib, bilishga qiziqishni kuchaytiradi.

Adabiyotlar:

- Maxmudova O.A., Maxmudova S.A. «Maktabgacha ta'limgiz tizimida plastik materiallar bilan ishslash texnologiyalari». O'quv qo'llanma. «NISO POLIGRAF». Toshkent, 2019-120b.
- Maxmudova O.A. «Maktabgacha yoshdagi bolalarni rasm chizishga o'rgatish metodikasi». O'quv qo'llanma. «NISO POLIGRAF» Toshkent, 2019 y.-152 b.
- Kumon Publishing. Geometry & Measurement Grade 1 PDF Math Workbook, Kumon Publishing, 2008 USA, – 80 p
- Djuraeva D.R. Maktabgacha ta'limgiz yoshdagi bolalarga ta'limgiz-tarbiya berishning zamonaviy tendentsiyalari. Uslubiy qo'llanma - T.: 2015

РЕЗЮМЕ

Mamlakatimizda mustaqillik yo'lidagi ilk qadamlardanoq jamiyatning barcha sohalarini qamrab olgan siyosit va iqtisodiy tub islohotlar amalga oshirila boshlandi. Ta'limgiz sohasida, jumladan uning birinchi pog'onasi hisoblanmish maktabgacha ta'limgiz sohasida ham katta o'zgarishlar qilinmoqda. MTM bilan matab o'rtaqidagi izchillik ta'limgiz shakl va uslublarida ham bu o'z aksini topgan. Bugungi kunda ushbu izchillik dozlarb masaladir. Ushbu maqolada maktabgacha ta'limgiz muassasasi va matab xamkorligi yoritilgan.

РЕЗЮМЕ

С первых же шагов на пути к независимости наша страна претерпела радикальные политические и экономические реформы, которые охватывают все сферы жизни общества. Существенные изменения происходят в сфере образования, в том числе дошкольного образования, что является его первым шагом. Согласованность между ДВО и школой отражается в формах и методах обучения. Сегодня эта консистенция зависит от дозировки. В этой статье обсуждается партнерство дошкольных и школьных учреждений.

SUMMARY

From the very first steps on the path to independence, our country has undergone radical political and economic reforms that cover all spheres of society. Significant changes are taking place in the field of education, including pre-school education, which is its first step. The coherence between PSE and the school is reflected in the forms and methods of education. Today, this consistency is a matter of dosage. This article discusses preschool and school partnerships.

МАКТАБГАЧА ТА'ЛИМДА QO'LLANILADIGAN O'YINLAR VA ULARNI TASHKIL ETISH METODIKASI

Mahmudova D.B.

TVChDPI Maktabgacha ta'limgiz kafedrasini vazifasini bajaruvchisi (PhD)

Tayanch so'zlar: bolalar, didaktik o'yinlar, noan'anaviy, interfaol o'yinlar, mantiqiy fikrlash, rivojlantirish, faoliyk.

Ключевые слова: дидактические игры, нетрадиционный, интерактивные игры, логическое мышление, развитие, активность.

Key words: didactic games, non-tradition, interactive games, logic thinking, development, activity.

Maktabgacha ta'limgiz muassasasi uzluksiz ta'limgizning birinchi qadami bo'libgina qolmay, balki faol, ijodkor va ma'naviy jihatdan boy shaxsni shakllantiruvchi ilk pog'ona hamdir. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 30 sentyabrdagi "Maktabgacha